

Styre: Universitetsstyret

Styresak: 9/18

Møtedato: 15.02.2018

Dato: 02.02.2018

Arkivsaksnr: 2017/11775

Mandat, sammensetning og arbeidsform for Forskningsutvalget

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Styresak 57/17, Eksternfinansiert virksomhet, status og strategisk arbeid
<http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/us2017-057.pdf>
- Styresak 138/17, Ekstern finansiert virksomhet - Konkretisering av tiltak for å styrke bidrags- og oppdragsforskningen
http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/s_138-17_eksternfinansiert_virksomhet.pdf

Saken gjelder:

Universitetsstyret blir bedt om å ta stilling til endring av mandat, sammensetning og arbeidsform for Forskningsutvalget. Formålet med endringene er å knytte utvalgets arbeid nærmere til UiBs strategiske mål og å gi utvalget en sterkere strategisk rolle i arbeidet for økt eksternfinansiert forskning.

Forslag til vedtak:

1. Universitetsstyret vedtar det fremlagte forslag til mandat, sammensetning og arbeidsform for Forskningsutvalget.
2. Medlemmer oppnevnt til utvalget gjenoppnevnes, med unntak av at Studentparlamentet fremmer forslag på en student som oppnevnes av rektor.

Kjell Bernstrøm
universitetsdirektør

25.01.2018/Bjørn Einar Aas/fung.avd.dir. Christen Soleim

Vedlegg:

1. Saksframstilling:

Saksframstilling

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
9/18

Møtedato:
15.02.2018

Arkivsaksnr:
2017/11775

Mandat, sammensetning og arbeidsform for Forskningsutvalget

Notatet gir en kort fremstilling av behandlingen av spørsmålet om endring og mandat av Forskningsutvalget. Notat inneholder et foreløpig forslag til nytt mandat og sammensetning for utvalget.

Om Forskningsutvalget

Sammensetning

Forskningsutvalgets formål er fastsatt i utvalgets reglement, vedtatt av Det akademiske kollegium i 25. april 1996, der det heter at "Universitetets forskningsutvalg skal være et rådgivende organ for Universitetsstyret i forskningspolitiske og forskningsstrategiske spørsmål". Utvalget skal gjennom sin virksomhet arbeide for å sikre best mulige vilkår for universitetsforskningen, og da særlig grunnforskningen som universitetet har et spesielt ansvar for. Utvalget har et spesielt ansvar for å gi Universitetsstyret råd i spørsmål knyttet til internasjonalisering.

Forskningsutvalget hadde fra sin opprettelse i 1996 syv medlemmer: prorektor, fire representanter for de fast vitenskapelig ansatte, en representant for stipendiatgruppen og to studenter. Ved inngangen til en ny funksjonsperiode i 2005, fikk utvalget en ny og utvidet sammensetning. Medlemmer har vært prorektor, fakultetenes prodekaner for forskning, en representant for gruppe B og tre studenter. Universitetsmuseet møter med én representant. Utvalget ble utvidet med en representant fra Fakultet for kunst, musikk, design (KMD) fra 1. januar 2017. Universitetets viserektor for internasjonale saker er vara for prorektor og har møtt i utvalget. Fast observatører har møtt for Senter for vitenskapsteori (SVT) og Universitetsbiblioteket (UB).

Avdelingsdirektøren ved Forskningsadministrativ avdeling er sekretær for utvalget.

Tidligere behandling i FU og Universitetsstyret

Universitetsstyret

I sak 138/2017 om Eksternt finansiert virksomhet - Konkretisering av tiltak for å styrke bidrags- og oppdragsforskningen, påpekte universitetsledelsen at faglig ledelse, representert ved dekanatene ved fakultetene, bør ha en tydelig definert rolle i det samlede strategiske arbeidet for UiBs forskningsvirksomhet. Universitetsledelsen tok til orde for at Forskningsutvalgets mandat burde revideres i tråd med dagens forskningspraksis, og at forskningsdekanene og forskningsutvalget får en sterkere strategisk rolle i arbeidet for økt eksterntfinansiert forskning. I samme sak ble det forslått at FU skal være rådgivende for universitetsledelsen.

Den faglige ledelsen ved fakultetene er svært viktig for å styrke den eksterntfinansierte forskningen ved UiB. Prodekanene med ansvar for forskning er sentrale i dette arbeidet.

Forskningsutvalget bør derfor ha i sitt mandat et ansvar for å bidra til å styrke den eksternfinansierte forskningen ved UiB. Forskningsutvalget bør derfor være mer operativt som rådgivende for prorektor, enn hva som har vært tilfellet for det sittende utvalget. Dette er også et uttalt ønske fra prodekanene. Utvalgets sammensetning og arbeidsform bør reflektere dette, og antall medlemmer bør begrenses.

Til sammenlikning består Forskningsutvalget ved NTNU av prorektor, prodekaner for forskning fra fakultetene og tilsvarende fra Vitenskapsmuseet, mens andre innkalles ved behov. UiOs Prodekanforum består kun av prorektor og prodekaner for forskning.

Forskningsutvalget

I forbindelse med oppsummeringen av Forskningsutvalgets arbeid i forrige periode, 2013-2017, gjorde utvalget vedtak om å be universitetsledelsen vurdere utvalgets nåværende organisering og mandat

I FU-møtet 14. desember ble saken igjen diskutert. Studentrepresentantene ga tydelig uttrykk for at de vil ha en modell fremover som sikrer at deres stemme blir hørt i saker som dreier seg om forskningspolitikk. Prodekanene var i store trekk enige i at man trenger et forum med færre medlemmer som kan gi strategiske råd og drøfte interne prosesser. Videre ble det uttrykt at man må finne en god løsning for ph.d.-saker, for studentenes stemme og lyttepost særlig i overgripende forskningsstrategiske spørsmålene og sikre at man får representasjon fra dekanene for forskerutdanning for de fakultetene som har dette.

Nytt mandat, sammensetning og arbeidsform for forskningsutvalget

På bakgrunn av tidligere behandling i Universitetsstyret og Forskningsutvalget, samt innspill fra prodekanene i januar 2018, fremmes følgende forslag til nytt mandat, sammensetning og arbeidsform for utvalget. Det foreslås at det nye FU primært skal gi råd til universitetsledelsen, og ikke fatte vedtak. Utvalget skal samtidig være et forum for diskusjon og erfaringsutveksling med sikte på utvikling av beste praksis i de saker som er til behandling i utvalget, som f.eks. forskerutdanning, eksternfinansiering, tverrfaglighet, forskningsledelse, aktuelle forskningspolitiske spørsmål, publisering og internasjonalisering.

Utvalget skal ikke fatte vedtak som er bindende for UiB, men være rådgivende for universitetsledelsen. Sammensetningen skal ivareta de samme grupper i som tidligere, men antall studenter blir redusert til 1 representant, slik det også var i utvalget fra etablering og frem til 2005.

Det foreslås at representanten for doktorgradsstipendiaten/postdoktorene og studentene oppnevnes av rektor for ett studieår etter forslag fra henholdsvis fagorganisasjonen og Studentparlamentet. Dette er i tråd med dagens praksis.

Mandat

1. Forskningsutvalget har en sentral rolle i realiseringen av UiBs strategi og skal være et rådgivende organ for universitetsledelsen i forskningspolitiske og forskningsstrategiske spørsmål.
2. Utvalget skal rådgi universitetsledelsen i arbeidet med å sikre best mulige vilkår for universitetsforskningen, særlig den langsiktige, grunnleggende forskningen som universitetet har et spesielt ansvar for.

3. Utvalget skal gi universitetsledelsen råd som kan sikre økt ekstern finansiering av forskning, herunder forslag til og råd om hvordan de forskerrettede administrative støttetjenestene kan utvikles.
4. Utvalget skal gi universitetsledelsen råd også i saker knyttet til forskerutdanning, tverrfaglig samarbeid samt institusjonelt samarbeid og partnerskap, nasjonalt og internasjonalt.

Sammensetning

Utvalget skal ha følgende sammensetning:

Medlemmer for en valgperiode (4 år)

- prorektor (leder). Viserektor for tverrfaglig virksomhet er vara for prorektor.
- 7 pro-/visedekaner med ansvar for forskning, én fra hvert fakultet
- forskningsansvarlig ved Universitetsmuseet i Bergen

Andre

- 1 doktorgradsstipendiat/postdoktor. Representanten oppnevnes av rektor for ett studieår etter forslag fra fagorganisasjonene.
- 1 student. Representanten oppnevnes av rektor for ett studieår etter forslag fra Studentparlamentet.

Representanter for relevante områder innkalles ved behov

Arbeidsform

- Utvalget skal i sitt arbeid legge til rette for diskusjon og erfaringsutveksling med sikte på å utvikle beste praksis i de saker som er til behandling i utvalget
- Utvalgets medlemmer kan forslå saker til behandling. Dagsorden fastsettes av prorektor.
- Sekretariat er Forskningsadministrativ avdeling som koordinerer utvalget.

Universitetsdirektøren kommentarer

Prosessen som har ledet frem det til et forslag om et nytt FU, hadde oppstart i vårsemesteret 2017. Det foreliggende forslaget til mandat, sammensetning og arbeidsform er en oppfølging av tidligere behandling i Universitetsstyret og i Forskningsutvalget. I utarbeidelsen av mandat er det særlig lagt vekt på å videreføre utvalgets opprinnelige rådgivende funksjon for all forskning ved UiB, ikke minst grunnforskningen, som universitetene har et særlig ansvar for.

Av nyere elementer i forslaget er oppfølgingen av Universitetsstyrets klare understreking av å knytte utvalgets arbeid til realiseringen av UiBs strategi. Det nye mandatet omfatter også behovet for økt ekstern finansiering. I den forbindelse er det nedfelt i mandatet at utvalget skal fremme forslag og gi råd om hvordan de forskerrettede administrative støttetjenestene kan utvikles. Dette er en konkretisering i tråd med oppfølgingen av Organisasjonsutviklingsprosjektet og etableringen av BOA-teamet.

For å unngå avbrudd i Forskningsutvalgets arbeid, vil Universitetsdirektøren foreslå at de oppnevnte medlemmene gjenoppnevnes, med unntak av at Studentparlamentet forslår en student som rektor oppnevner som medlem.

02.02.2018/Bjørn Einar Aas/fung. avdelingsdirektør Christen Soleim